

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/583/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313216117
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313216117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a Gabriela Brišková v právnej veci navrhovateľa: G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXX, proti odporcovi: G. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. č. XXX, zastúpený opatrovníčkou: Mgr. T. X., bytom A. XXX, o zrušenie vyživovacej povinnosti pre plnoleté dieťa a o úpravu styku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 5C/164/2013 - 113 zo dňa 21. mája 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .

Odporcovi s a náhrada trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom návrh o zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa a o úprave styku navrhovateľa s odporcom zamietol. Súd konanie o návrhu navrhovateľa na zverenie odporcu do striedavej výchovy zastavil a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Súd po právnej stránke rozsudok odôvodnil § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, skutkovo tým, že navrhovateľ sa návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporcovi s účinnosťou od 01.02.2013 a aby súd zveril odporcu do striedavej výchovy navrhovateľa a opatrovníčky odporcu. V priebehu konania upravil svoj návrh tak, že žiadal, aby súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k odporcovi s účinnosťou od 01.02.2013 a upravil styk navrhovateľa s odporcom, pričom úpravu styku v návrhu bližšie špecifikoval. Súd poukázal na to, že zákonný vznik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá až do doby, kým nie je dieťa schopné sa samostatne živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Dosiachnutím plnoletosti (ani inou časovou hranicou) vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká (pokiaľ dieťa z rôznych dôvodov nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, vyživovacia povinnosť trvá do smrti rodiča alebo dieťaťa). Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamená mechanickú rovnosť. Vychádza sa z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich. Na uvedené skutočnosti treba prihliadnúť aj z hľadiska kritérií potenciality príjmov (§ 75), t.j. či sa povinný nevzdal bez dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, resp. či neberie na seba neprimerané majetkové riziká. Pre komplexnosť posúdenia majetkových pomerov povinného sú predmetom dokazovania aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody). Aj tu treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti a posudzovať ich z hľadiska potenciality. Na zadĺženie povinného rodiča z dôvodov, ktoré nie sú nevyhnutné, resp. súvisia so zaobstaraním predmetov nadštandardnej hodnoty, súd pri ustálení

majetkových pomerov nebude prihliadať. Aplikovaná prax požaduje neprihliadať ani na dlhy vzniknuté z trestnej činnosti, prípadne z nečestného konania, ktorého dôsledky by sa nemali prenášať na dieťa. Rozoberané kritériá na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna. Závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopností, zdravotného stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, od formy prípravy na budúce povolanie. Súčasne závisí od schopností a možností rodičov. V prípade obmedzených predpokladov na strane rodičov sa preto môže pohybovať od bežných najzákladnejších potrieb nutných pre život až po plné uspokojenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa. Je teda úmerná životnej úrovni rodičov. Obligatórnym zákonným hľadiskom je osobný výkon starostlivosti o dieťa. Uvedené konanie sa v zmysle predmetného ustanovenia chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín "prihliada sa", osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Vzhľadom na takúto konštrukciu zákona a z dôvodu, že plnoletosťou stráca účinnosť úprava výchovy dieťaťa, na ktorú sa prihliadalo vo výživnom, dieťa pri nadobudnutí plnoletosti, ak nie je schopné samostatne sa živiť, môže podať žalobu na určenie výživného proti matke, otcovi alebo proti obojmu na základe zmeny pomerov.

Kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, ktoré však vždy limitujú uspokojovanie odôvodnených potrieb dieťaťa. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt, rozvojom jeho záujmov, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah je potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým výpočtom. V prípade zmeny rozhodnutia o výživnom je potrebné aplikovať ust. § 78 ods. 1 ZR a teda porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. Cieľom zákonnej úpravy výživného (62 ods. 5 ZR) je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v dostatočnej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. To znamená, že rodič je povinný korigovať svoje potreby tak, aby mohol zabezpečiť svojmu dieťaťu, ku ktorému má zákonnú vyživovaciu povinnosť, výživné v čo najväčšom rozsahu. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že od posledného rozhodnutia o výživnom došlo k zmene pomerov tak na strane odporcu ako aj jeho matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Odporca bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony a od 07.10.2012 mu vznikol nárok na invalidný dôchodok, ktorý v súčasnosti poberá vo výške 317,20 eura. Jeho matka, ktorej bol zverený do opatery v čase, keď bol ešte maloletý, mu bola v konaní, kde bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony ustanovená za opatrovníčku, pričom aj na jej strane došlo k zmene pomerov tým, že bola nezamestnaná, následne pracovala s tým, že jej priemerný zárobok bol približne 376,50 eura, avšak od 20.01.2014 je vedená ako uchádzačka o zamestnanie, pričom súd mal preukázané, že pracovný pomer ukončila zo zdravotných dôvodov.

Je pravdou, že odporca poberá invalidný dôchodok, ale napriek tomu, je súd toho názoru, že tu nie sú také zmeny pomerov, ktoré by odôvodnili vyhovieť návrhu navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti. Odporca žije s matkou v spoločnej domácnosti, ktorá sa o neho stará a ktorá týmto vyvažuje svoju vyživovaciu povinnosť. Súd mal preukázané, že opatrovníčka odporcu je nezamestnaná a nárok na dávky v hmotnej núdzi jej nevznikol práve z dôvodu, že odporca poberá invalidný dôchodok. Odporca je osoba ťažko zdravotne postihnutá, a i keď poberá peňažné príspevky na kompenzáciu, či už v súvislosti s motorovým vozidlom, na ktoré je odporca odkázaný, resp. na šatstvo, invalidný dôchodok, ani peňažný príspevok nepostačujú na to, aby bolo možné zabezpečiť všetko, čo nevyhnutne potrebuje tak v súvislosti s bývaním či už v domácnosti s matkou, resp. v Domove sociálnych služieb, s ošatením,

hygienou, zábavou, starostlivosťou a výdavkami na motorové vozidlo, najmä s ohľadom na jeho zdravotný stav. Súd má preukázané, že pre zdravotný stav odporcu, má jeho matka zvýšené výdavky nielen na lieky, zdravotné pomôcky a zdravotnú starostlivosť, ale sú mu odporúčané i rehabilitačné pobyty, ktoré mu v jeho stave pomáhajú a ktoré si zo svojho invalidného dôchodku dovoliť nemôže. Rovnako má súd preukázané, že u odporcu sú problémy i dermatologického charakteru (čo v konečnom dôsledku potvrdil i navrhovateľ) a tú sú opäť zvýšené výdavky. Je zrejmé, že matka, ktorá mu bola ustanovená za opatrovníčku, vzhľadom na to, že je nezamestnaná iba ťažko môže zabezpečiť jeho odôvodnené potreby i s ohľadom na to, že okrem bežných výdavkov na bývanie, musí splácať úver, ktorý si zobrala za účelom nákupu televízora a chladničky, ktoré veci nemôže súd v súčasnej dobe považovať za nadštandardnú výbavu domácnosti. Pokiaľ ide o majetkové pomery navrhovateľa, tu je zrejmé, že jeho príjem sa nepatrne znížil, avšak žije sám v rodinnom dome, ktorý patrí do BSM. I keď uvádza, že žije na dlh, z dôvodu, že po uhradení nákladov v súvislosti s bývaním, výživou, dochádzkou do zamestnania, ale najmä v súvislosti s úvermi, ktoré spláca, súd udáva, že v zásade súd nemôže prihliadať na úvery, pokiaľ tieto vznikli v čase trvania manželstva a ktoré sú povinní splácať obaja účastníci zmluvného vzťahu. Preto z uvedených dôvodov po komplexnom posúdení pomerov tak na strane navrhovateľa, ako aj odporcu a jeho matky, súd je toho názoru, že tu nie je dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa, najmä s ohľadom na výdavky odporcu súvisiace s jeho zdravotným stavom. K tvrdeniam navrhovateľa o tom, že matka odporcu, ktorá je jeho opatrovníčkou, užíva peniaze odporcu na fajčenie, alkohol, resp. na splácanie dlhu za čin, za ktorý bola odsúdená nemá súd preukázané, rovnako ako to, žeby sa o odporcu riadne nestarala.

Pokiaľ ide o nárok navrhovateľa na úpravu styku navrhovateľa s odporcom, z vyššie citovaných ustanovení je zrejmé, že zákon upravuje styk rodičov k maloletému dieťaťu, avšak už nie styk rodiča s plnoletým dieťaťom i keď pozbaveným spôsobilosti k právnym úkonom. Preto z tohto dôvodu, súd nemohol návrhu vyhovieť i s poukazom na to, že účastníkmi konania bol navrhovateľ a odporca, ktorý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony i keď je zastúpený opatrovníčkou. Z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľa v časti o zverenie syna do striedavej starostlivosti, súd konanie v tejto časti zastavil podľa § 96 ods. 1 O.s.p. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p., úspešný odporca si náhradu trov konania neuplatnil, zo spisu mu žiaden nevyplývajú a pretože súdne konanie je od súdnych poplatkov oslobodené podľa § 4 ods. 1 písm. g/ zák. č. 71/1992 Zb., súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ. V odvolaní uviedol, že s rozsudkom súdu nesúhlasí, pretože súd riadne nezohľadnil jeho zárobkové a majetkové pomery pri rozhodovaní o zrušení jeho vyživovacej povinnosti k plnoletému synovi. Bývalá manželka mu neprispieva na úvery, ktoré si zobrali počas trvania manželstva, navrhovateľ spláca tieto úvery mesačne sumou 405 eur a bývalá manželka mu pôvodne prispievala polovicou na tieto úvery, ale odkedy sa odsťahovala zo spoločnej domácnosti, neprispieva vôbec. Navrhovateľ mal priemerný plat 625 eur mesačne, po zaplatení splátok úverov, výživného, energií, inkasa, vody a ostatných povinných mesačných platieb mu na živobytie neostáva žiadna čiastka a žije na dlh. Bývalá manželka v čase rozvodu zarábala priemerne 580 eur mesačne, navrhovateľ je viackrát žiadal o zasielanie peňazí, aby predišli exekúcii. Bývalá manželka to striktno odmietla a využila situáciu na to, aby navrhovateľa pomocou neplatenia úverov a vymáhania výživného exekúciou dostala do situácie osobného bankrotu, do osobnej platobnej neschopnosti a aj keď je navrhovateľ stále zamestnaný a pracuje, aby si plnil svoju vyživovaciu povinnosť voči synovi, musel si zobrať preklenovacie úvery. Navrhovateľ však už v nevláda platiť výživné na svojho plnoletého syna. Bývalá manželka bola odsúdená Okresným súdom v Galante v konaní 2T 43/2012 a prijala dohodu o vine a treste, kde sa priznala, akým hygienickým spôsobom okradla ich syna a spreneverila prostriedky určené pre uľahčenie aj tak ťažkého života. Poukázal na to, že matka ich syna, ktorá sa má o neho starať, pracovala ako kurátorka na úrade práce sociálnych vecí a rodiny, zúčastňovala sa na súdnych pojednávaniach so sudcami, ktorí teraz rozhodujú aj v tejto veci. Súd vôbec nebral do úvahy špekulácie matky, ktorá má bohatú kriminálnu minulosť, že práve pri posudzovaní zrušenia výživného, sa behom týždňa údajne stala alergickou na čistiace prostriedky, ale doteraz počas dvoch rokov nemala žiadne problémy s údajnou alergiou a musela opustiť zamestnanie a ísť sa zaregistrovať na úrad práce. Pri posudzovaní jej finančnej situácie je zrazu nezamestnaná, ani si prácu nehľadá, ale sa sťahuje na nové bydlisko aj so synom k priateľovi. Bývalá manželka pred súdom tvrdila, že jej v ťažkej situácii pomáha dcéra Q. G., ale toto tvrdenie je nepravdivé, pretože jej dcéra je od skončenia školy nezamestnaná, je evidovaná na úrade práce ako nezamestnaná a poberá sociálne dávky. Súd nevezal do úvahy, že ide o veľmi špecifický prípad, ktorý sa vymyká

z bežnej praxe, jednostranne podporoval len požiadavky matky ich syna, nevyhodnotil dostatočne predložené dôkazy, ktoré dokazujú, že v snahe splácať všetky spoločné podlžnosti navrhovateľ nemá prostriedky ani na vlastnú obživu. Súd ignoroval matkinu nevôľu sa zamestnať a nejakým spôsobom sa snažiť riešiť vzniknutú situáciu v prospech syna aj tým, že syn by častejšie bol v opatere otca, kde vyrastal a kde je všetko prispôbené jeho postihnutiu, kde má bezbariérový byt, madlá, nájazdovú rampu, svoj dvor, mačku a psa, všetky hračky. Súd nevzal do úvahy snahu navrhovateľa vyjsť v ústrety synovi, aby mohol s ním tráviť viac času. Navrhovateľ sa vie o syna veľmi dobre postarať a tým by aj matka bola odbremenená od starostí, pretože navrhovateľ vie, že opatrovať postihnuté dieťa je veľmi zaťažujúce. Nesúhlasil s tým, ako ho opísala jeho bývalá manželka vo svojej výpovedi. Bývalá manželka trpí mániodepresívnou psychózou a svoje tvrdenia prezentuje na pojednávaniach, kde navrhovateľa ohovára a súdy sú k takýmto tvrdeniam zhovievaví, keď matka ich syna prezentuje svoju osobu ako osobu, ktorej je ubližované. Súd sa opomenul zaoberať skutočnosťou, kde žije syn navrhovateľa a ako je o neho postarané, ako často sa stretáva s otcom. Nikdy nebola sudcom vyslovená potreba, aká pre harmonický život postihnutého syna je dôležitá aj prítomnosť otca. Pri matke je syn odsúdený na elektronické hry playstation, na pozeranie televízie a chodenie na pečené ryby a kofolu, kde sa fajčí a popíja. Matka ho nedokáže zaujať knihami, hudbou a zakazuje mu stretávať sa s navrhovateľom hlavne preto, aby nebolo odhalené, ako je syn zanedbaný. Súd neskúmal, či nedochádza k zneužívaniu vyživovacej povinnosti z dôvodu negatívneho postoja k práci a nezájum matky sa zamestnať, hoci aj na čiastočný úväzok, alebo brigádnickú prácu. Súd opomenul vziať do úvahy, že matka veľmi rafinovaným spôsobom zneužila svoje postavenie v práci a okradla svojho syna o peniaze určené na skvalitnenie jeho života, že vlastne týmto činom sofistikovane a premyslene klamala svoje okolie. Z uvedených dôvodov navrhovateľ navrhol, aby súd vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie, aby vzal do úvahy skutočné dôkazy o finančnej situácii oboch rodičov, aby opätovne nedošlo k zneužívaniu vyživovacej povinnosti rodičov, aby boli spravodlivo a pravdivo vyhodnotené potreby ich syna, aby opatera syna bola spravodlivo rozdelená, lebo takéto dieťa k svojmu životu potrebuje bezpodmienečne lásku oboch rodičov. Otec nie je schopný pri súčasnej situácii platiť 100 euro výživné, navyše, keď nie je mu zo strany matky úmyselne umožnené stretávať sa so synom. Túto sumu navrhovateľ nie je schopný platiť, preto navrhuje, aby vyživovacia povinnosť bola zrušená alebo aspoň znížená na polovicu, na 50 eur.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní vo veci samej podľa obsahu použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený min. 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa riadne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči synovi a úpravy styku a pretože v celom rozsahu súhlasí i s jeho právnymi závermi vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže vyhovieť odvolateľovi.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa bol návrh navrhovateľa (otca) na zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému synovi a úprava styku otca so synom. Naposledy bolo o výživnom rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 8C 386/2010-51 zo dňa 16.06.2011, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené, v tom čase neploletý syn bol zverený do osobnej starostlivosti matke a otec bol zaviazaný platiť výživné 100 eur mesačne. Navrhovateľ poukazoval predovšetkým na to, že syn G. nadobudol plnoletosť, od plnoletosti jeho matka poberá na syna invalidný dôchodok vo výške 309 eur a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou a s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi, bytového zariadenia vo výške 18 mesačne, príspevok spojený s prevádzkou osobného motorového vozidla vo výške 32 mesačne. Navrhovateľ už nemá z čoho platiť výživné vo výške 100 eur, pretože spláca pôžičky, ktoré si zobrali spoločne s bývalou manželkou ešte počas trvania

manželstva vo výške 405 eur mesačne a zarába priemerne približne 650 eur mesačne. Po zaplatení povinných platieb spojených s bývaním mu nezostáva žiadna suma na živobytie. So synom sa nemôže stretávať, pretože mu v tom bráni bývalá manželka.

Súd návrh otca zamietol s poukazom na to, že na strane navrhovateľa (otca dieťaťa) a jeho syna (odporcu) nenastala od poslednej úpravy výživného taká podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zrušiť výživné otca na syna. Syn navrhovateľa je zdravotne ťažko postihnutou osobou s mierou funkčnej poruchy na 90%. Navštevuje domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s denným pobytom, pre poruchu duševného zdravia nie je schopný zvládnuť situáciu v hromadnej doprave a je odkázaný na individuálnu prepravu autom. Rozsudkom OS Galanta č. k. 17Ps 7/2012-80 zo dňa 01.10.2013 v spojitosti s rozsudkom KS v Trnave pod č.k. 11 CoP 119/2013, súd pozbavil G. A. (odporcu) spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu a ustanovil mu za opatrovníčku jeho matku, T. X.. Súd pri rozhodovaní vychádzal z možností a schopností povinného rodiča (navrhovateľa) a oprávnených záujmov dieťaťa (odporcu). Styk plnoletého syna s navrhovateľom nemohol upraviť, pretože takýto návrh navrhovateľa nemá oporu v zákone. Zákon o rodine umožňuje upraviť len styk rodiča s maloletým (neplnoletým dieťaťom).

Otec v odvolaní poukazoval opakovane na všetky skutočnosti, ktoré uvádzal aj pred súdom prvého stupňa, tak, ako sú vyššie uvedené.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Zmena úpravy práv a povinností rodičov k dieťaťu je prípustná len v prípadoch, ak od poslednej úpravy práv a povinností rodičov k dieťaťu dôjde k trvalej a podstatnej zmene pomerov buď na strane oprávneného dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v prejednávanej veci nebolo možné prihliadnuť k výdavkom navrhovateľa na úvery, ktoré si zobral spoločne s manželkou ešte počas trvania manželstva a ktoré použili na rekonštrukciu ich rodinného domu, ktorý užíva navrhovateľ a je predmetom vyporiadania BSM. K týmto výdavkom sa prihliadne v konaní o vyporiadanie BSM. Ak mal navrhovateľ na mysli, že by sa nesplácaný úver jeho bývalou manželkou kompenzoval s výživným na dieťa, ktorému je bývalá manželka ustanovená opatrovníčkou, odvolací súd dodáva, že započítanie akýchkoľvek súm s výživným nie je možný, odporuje to § 76 ods. 2 Zákona o rodine a súd nemôže na započítanie prihliadnuť. Pri rozhodovaní teda súd vychádzal z príjmu navrhovateľa bez toho, aby odpočítaval sumu pripadajúcu na úvery a správne uzavrel, že navrhovateľ je schopný zo svojho príjmu platiť na syna výživné vo výške 100 eur. Potreby ťažko zdravotne postihnutého syna navrhovateľa (na bývanie, stravu, ošatenie, návštevy v DSS, záujmy, lieky, pomôcky) sú oveľa vyššie, ako je schopná jeho matka zaplatiť z jeho invalidného dôchodku a rôznych príspevkov na ošatenie a prevádzku motorového vozidla. Potreboval by sa vo väčšej miere zúčastňovať rekondičných pobytov, dovolení, veľmi prospešných pre jeho zdravie, na čo jeho matka nemá dostatok finančných prostriedkov.

Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa rozhodoval na základe vykonaného dokazovania. Navrhovateľ namietal, že súd dostatočne neskúmal dôvody, pre ktoré je matka ich dospelého syna nezamestnaná, nemá žiaden príjem a žije z dôchodku ich syna. Navrhovateľ však na preukázanie svojich tvrdení nenavrhol vykonať žiadne relevantné dokazovanie, napriek poučeniu súdom o povinnosti navrhnúť vykonať dokazovanie do skončenia dokazovania. Matka, opatrovníčka odporcu uviedla, že posledné zamestnanie (pracovala ako upratovačka) musela ukončiť, pretože mala ekzém na rukách. Matka však svoje tvrdenie preukázala a do súdneho spisu súčasne s podaním doručeným súdu 4.2.2014 založila lekárske potvrdenie preukazujúce kožné problémy na rukách (č.l. 72, príloha 1). Súd nemá dôvod neprihliadnuť na uvedený dôkaz a dospieť k inému záveru, než k tomu, že skončila pracovný pomer dohodou pre zdravotné problémy, t.j. z objektívneho dôvodu.

Navrhovateľ počas konania pred súdom prvého stupňa a aj v odvolaní sa o opatrovníčke vyjadruje negatívne, neustále spochybňuje jej schopnosti riadne sa postarať o ich plnoletého syna, je presvedčený, že opatrovníčka odporcu zneužíva peniaze syna pre svoje potreby. V tejto súvislosti je potrebné uviesť,

že navrhovateľ (ako vedľajší účastník) sa zúčastnil konania, v ktorom bol ich syn pozbavený spôsobilosti na právne úkony a zároveň mu bola za opatrovníčku ustanovená matka. Ako vedľajší účastník navrhol, aby bol synovi ustanovený za opatrovníka on. Súd jeho návrhu nevyhoviel a po vykonanom dokazovaní podrobne rozobral dôvody, pre ktoré nebolo možné návrhu navrhovateľa vyhovieť, hlavne pre jeho agresívne správanie a súd za opatrovníčku syna ustanovil jeho matku. Súd zároveň poukázal aj na to, že aj keď bola navrhovateľka odsúdená za subvenčný podvod rozhodnutím súdu zo dňa 19.01.2013, na tento trestný čin sa vzťahovala amnestia prezidenta SR zo dňa 02.01.2013 a hľadá sa na ňu, ako by nebola odsúdená. Z uvedeného možno vyvodiť, že počas konania o zrušenie výživného a úpravy styku nebolo možné vychádzať z iných vykonaných dôkazov, ako tých, ktoré sú vyššie uvedené. Všetky obviňovania opatrovníčky odporcu o jej zneužívaní peňazí odporcu ostali len v rovine tvrdení navrhovateľa a počas konania navrhovateľ nenavrhol vykonať žiadne dôkazy na ich preukázanie.

Rovnako bol správny záver súdu o nemožnosti upraviť styk navrhovateľa s plnoletým synom, pretože takéto rozhodnutie by nemalo oporu v zákone.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny, s použitím § 219 ods. 2 O.s.p.

O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1. úspešnému odporcovi trovy odvolacieho konania nevznikli, preto m ich náhradu súd nepriznal.

Tento rozsudok bol prijatý v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.